

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Tyrka (spr.)
Sędziowie:	SSO Jolanta Łanowy-Klimek SSR (del.) Anna Capik-Pater
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2019r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. F. (1), T. G. (1), B. W. (1)

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W. następcy prawnemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w porze nocnej

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 3 stycznia 2018 r. **sygn. akt** IV P 417/14

1. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w części I pkt 1 w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda T. G. (1) kwotę 26 101,36 zł (dwadzieścia sześć tysięcy sto jeden złotych trzydzieści sześć groszy) tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku, z ustawowymi odsetkami od następujących kwot:

a) 1 325,37 zł (tysiąc trzysta dwadzieścia pięć złotych trzydzieści siedem groszy) od dnia 11 września 2011 roku do dnia zapłaty,

b) 1 263,10 zł (tysiąc dwieście sześćdziesiąt trzy złote dziesięć groszy) od dnia 11 października 2011 roku do dnia zapłaty,

c) 799,74 zł (siedemset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty,

- d) 1 429,34 zł (tysiąc czterysta dwadzieścia dziewięć złotych trzydzieści cztery grosze) od dnia 11 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty,
- e) 1 862,67 zł (tysiąc osiemset sześćdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt siedem groszy) od dnia 11 lutego 2012 roku do dnia zapłaty,
- f) 1 667,84 zł (tysiąc sześćset sześćdziesiąt siedem złotych osiemdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 marca 2012 roku do dnia zapłaty,
- g) 2 163,21 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt trzy złote dwadzieścia jeden groszy) od dnia 11 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- h) 1 691,46 zł (tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt jeden złotych czterdzieści sześć groszy) od dnia 11 maja 2012 roku do dnia zapłaty,
- i) 1 779,86 zł (tysiąc siedemset siedemdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt sześć groszy) od dnia 11 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty,
- j) 1 545,02 zł (tysiąc pięćset czterdzieści pięć złotych dwa grosze) od dnia 11 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
- k) 1 709,30 zł (tysiąc siedemset dziewięć złotych trzydzieści groszy) od dnia 11 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- l) 1 493,89 zł (tysiąc czterysta dziewięćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 11 września 2012 roku do dnia zapłaty,
- m) 2 113,16 zł (dwa tysiące sto trzynaście złotych szesnaście groszy) od dnia 11 października 2012 roku do dnia zapłaty,
- n) 2 086,03 zł (dwa tysiące osiemdziesiąt sześć złotych trzy grosze) od dnia 11 listopada 2012 roku do dnia zapłaty,
- o) 1 453,80 zł (tysiąc czterysta pięćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt groszy) od dnia 11 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- p) 1 717,57 zł (tysiąc siedemset siedemnaście złotych pięćdziesiąt siedem groszy) od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty

i oddała powództwo w pozostałym zakresie;

2. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w części II pkt 1 tirety od pierwszego do osiemnastego w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda B. W. (1) kwotę 33 448,24 zł (trzydzieści trzy tysiące czterysta czterdzieści osiem złotych dwadzieścia cztery grosze) tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku, z ustawowymi odsetkami od następujących kwot:

- a) 1 325,37 zł (tysiąc trzysta dwadzieścia pięć złotych trzydzieści siedem groszy) od dnia 11 września 2011 roku do dnia zapłaty,
- b) 507,42 zł (pięćset siedem złotych czterdzieści dwa grosze) od dnia 11 października 2011 roku do dnia zapłaty,
- c) 1 221,30 zł (tysiąc dwieście dwadzieścia jeden złotych trzydzieści groszy) od dnia 11 listopada 2011 roku do dnia zapłaty,

- d) 813,60 zł (osiemset trzynaście złotych sześćdziesiąt groszy) od dnia 11 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty,
  - e) 807 zł (osiemset siedem złotych) od dnia 11 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty,
  - f) 1 761,95 zł (tysiąc siedemset sześćdziesiąt jeden złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) od dnia 11 lutego 2012 roku do dnia zapłaty,
  - g) 619,90 zł (sześćset dziewiętnaście złotych dziewięćdziesiąt groszy) od dnia 11 marca 2012 roku do dnia zapłaty,
  - h) 1 138,05 zł (tysiąc sto trzydzieści osiem złotych pięć groszy) od dnia 11 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty,
  - i) 934,05 zł (dziewięćset trzydzieści cztery złote pięć groszy) od dnia 11 maja 2012 roku do dnia zapłaty,
  - j) 452,36 zł (czteryście pięćdziesiąt dwa złote trzydzieści sześć groszy) od dnia 11 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty,
  - k) 934,05 zł (dziewięćset trzydzieści cztery złote pięć groszy) od dnia 11 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
  - l) 820,45 zł (osiemset dwadzieścia złotych czterdzieści pięć groszy) od dnia 11 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty,
  - m) 1 348,72 zł (tysiąc trzysta czterdzieści osiem złotych siedemdziesiąt dwa grosze) od dnia 11 września 2012 roku do dnia zapłaty,
  - n) 1 041,26 zł (tysiąc czterdzieści jeden złotych dwadzieścia sześć groszy) od dnia 11 października 2012 roku do dnia zapłaty,
  - o) 718 zł (siedemset osiemnaście złotych) od dnia 11 listopada 2012 roku do dnia zapłaty,
  - p) 1 453,80 zł (tysiąc czterysta pięćdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt groszy) od dnia 11 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty,
  - q) 761,58 zł (siedemset sześćdziesiąt jeden złotych pięćdziesiąt osiem groszy) od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty,
- i oddała powództwo w pozostałym zakresie za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku;

3. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w części III pkt 1 tiret od pierwszego do osiemnastego i tiret dwudziesty piąty w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powoda K. F. (1) kwotę 30 508,88 zł (trzydzieści tysięcy pięćset osiem złotych osiemdziesiąt osiem groszy) tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej za okresy od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku i od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku, z ustawowymi odsetkami od następujących kwot:

- a) 1 145,94 zł (tysiąc sto czterdzieści pięć złotych dziewięćdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 września 2011 roku do dnia zapłaty,
- b) 484,24 zł (czteryście osiemdziesiąt cztery złote dwadzieścia cztery grosze) od dnia 11 października 2011 roku do dnia zapłaty,
- c) 567,69 zł (pięćset sześćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 11 listopada 2011 roku do dnia zapłaty,

- d) 495,58 zł (czterysta dziewięćdziesiąt pięć złotych pięćdziesiąt osiem groszy) od dnia 11 grudnia 2011 roku do dnia zapłaty,
- e) 761,78 zł (siedemset sześćdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt osiem groszy) od dnia 11 stycznia 2012 roku do dnia zapłaty,
- f) 507,98 zł (pięćset siedem złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy) od dnia 11 lutego 2012 roku do dnia zapłaty,
- g) 1 556,96 zł (tysiąc pięćset pięćdziesiąt sześć złotych dziewięćdziesiąt sześć groszy) od dnia 11 marca 2012 roku do dnia zapłaty,
- h) 1 075,64 zł (tysiąc siedemdziesiąt pięć złotych sześćdziesiąt cztery grosze) od dnia 11 kwietnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- i) 592,89 zł (pięćset dziewięćdziesiąt dwa złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) od dnia 11 maja 2012 roku do dnia zapłaty,
- j) 1 465,27 zł (tysiąc czterysta sześćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia siedem groszy) od dnia 11 czerwca 2012 roku do dnia zapłaty,
- k) 880,21 zł (osiemset osiemdziesiąt złotych dwadzieścia jeden groszy) od dnia 11 lipca 2012 roku do dnia zapłaty,
- l) 1 365,26 zł (tysiąc trzysta sześćdziesiąt pięć złotych dwadzieścia sześć groszy) od dnia 11 sierpnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- m) 1 032 zł (tysiąc trzydzieści dwa złote) od dnia 11 września 2012 roku do dnia zapłaty,
- n) 725,78 zł (siedemset dwadzieścia pięć złotych siedemdziesiąt osiem groszy) od dnia 11 października 2012 roku do dnia zapłaty,
- o) 678,46 zł (sześćset siedemdziesiąt osiem złotych czterdzieści sześć groszy) od dnia 11 listopada 2012 roku do dnia zapłaty,
- p) 1 174,96 zł (tysiąc sto siedemdziesiąt cztery złote dziewięćdziesiąt sześć groszy) od dnia 11 grudnia 2012 roku do dnia zapłaty,
- q) 1 284,30 zł (tysiąc dwieście osiemdziesiąt cztery złote trzydzieści groszy) od dnia 11 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty,
- i oddała powództwo w pozostałym zakresie za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku oraz za lipiec 2013 roku;
4. zmienia zaskarżony wyrok w części IV w ten sposób, że nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zabrze kwotę 4 503 zł (cztery tysiące pięćset trzy złote) tytułem opłaty, od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni oraz kwotę 1 694,27 zł (tysiąc sześćset dziewięćdziesiąt cztery złote dwadzieścia siedem groszy) tytułem wydatków;
5. oddała apelację w pozostałym zakresie;
6. zasądza od pozwanej na rzecz każdego powoda T. G. (1), B. W. (1), K. F. (1) po 1 350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSR del. Anna Capik-Pater (-) SSO Grzegorz Tyrka (spr.) (-) Jolanta Łanowy-Klimek

Sędzia Przewodniczący Sędzia

VIII Pa 103/18

UZASADNIENIE

Pierwotnie powód B. W. (1) domagał się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. następcy prawnego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (poprzednia nazwa: Agencja (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.) kwoty 20 302,74 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami, kwoty 2 489,43 zł tytułem dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami oraz zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pierwotna wartość przedmiotu sporu wynosiła 24 293,00 zł.

Po rozszerzeniu żądania powód B. W. (1) domagał się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 36 467,46 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwoty 5 326,37 zł tytułem dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami. Nadto, powód domagał się ustalenia stosunku pracy za okres od dnia 23 października 2010 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku (k.19).

Pierwotnie powód K. F. (1) (poprzednie nazwisko Pacan) domagał się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. następcy prawnego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (poprzednia nazwa: Agencja (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.) kwoty 18 213,38 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami, kwoty 2 549,55 zł tytułem dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami oraz zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pierwotna wartość przedmiotu sporu wynosiła 20 763,00 zł.

Po rozszerzeniu żądania powód K. F. (1) domagał się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 31 805,35 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwoty 5 183,99 zł tytułem dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami. Nadto, powód domagał się ustalenia stosunku pracy za okres od dnia 3 grudnia 2010 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku (k.20).

Pierwotnie powód T. G. (1) domagał się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. następcy prawnego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (poprzednia nazwa: Agencja (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.) kwoty 18 213,38 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami, kwoty 2 549,62 zł tytułem dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami oraz zwrot kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pierwotna wartość przedmiotu sporu wynosiła 20 763 zł.

Po rozszerzeniu żądania powód T. G. (1) domagał się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwoty 30 057,06 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami oraz kwoty 2 817,36 zł tytułem dodatku za pracę w porze nocnej za okres

od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami. Nadto, powód domagał się ustalenia stosunku pracy za okres od dnia 17 lipca 2011 roku do dnia 11 maja 2014 roku (k.21).

Na uzasadnienie podano, że powodowie B. W. (1) i K. F. (1) byli zatrudnieni u pozwanej na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika ochrony – funkcjonariusza samochodowego patrolu interwencyjnego, przy czym B. W. (1) w okresie od dnia 14 maja 2012 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku (k.80), a K. F. (1) w okresie od dnia 3 marca 2011 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku (k.251). Strony uzgodniły, że wynagrodzenie za pracę wynosi 8,50 zł netto za każdą godzinę pracy; zaś w przypadku wykonywania obowiązków kierowcy patrolu interwencyjnego przysługiwał dodatek w wysokości 0,50 zł netto za godzinę pracy. Celem obejścia przepisów prawa o pracy w godzinach nadliczbowych, z powodami zawarto dwie umowy: pierwsza, umowa o pracę; druga, umowa zlecenie. Na podstawie umowy o pracę powodowie uzyskiwali minimalne wynagrodzenie za pracę zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Na podstawie umowy zlecenia powodowie uzyskiwali zapłatę, która stanowiła różnicę między iloczynem faktycznie przepracowanych godzin w danym miesiącu i stawką godzinową netto a wynagrodzeniem uzyskiwanym na podstawie stosunku pracy. Pozwana przed wypłatą świadczenia dokonywała potrąceń w związku z uchybieniami pracy podczas służby. Powodowie zwrócili uwagę, że umowę o pracę zawarli z pozwaną; natomiast umowę zlecenia z innym podmiotem. Powód B. W. (1) miał zawartą umowę zlecenia w okresie od dnia 23 października 2010 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku; natomiast powód K. F. (1) w okresie od dnia 3 grudnia 2010 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku. Powód T. G. (1) miał zawarte w tym samym okresie dwie umowy zlecenia, przy czym jedną z pozwaną, to jest w okresie od dnia 17 lipca 2011 roku do dnia 11 maja 2014 roku.

Powodowie podali, że strony łączył stosunek pracy; natomiast umowy zlecenia miały charakter pozorny. Powodowie podali, że świadczyli faktycznie pracę wyłącznie na rzecz pozwanej w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej. Pozwana, obliczając wynagrodzenie za pracę, pominęła dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatek za pracę w porze nocnej. Powodowie dodali, że pracę wykonywali zgodnie z miesięcznym planem służby po 24 godziny na dobę. Powodowie dodali, że ich czas pracy był dwukrotnie ewidencjonowany, tj. pierwsza ewidencja miała charakter fikcyjny i odpowiadała normie czasu pracy określonej w kodeksie pracy; druga ewidencja odzwierciedlała rzeczywistą liczbę godzin pracy i była niezbędna do obliczenia zapłaty przewidzianej w umowie zlecenia.

Przed doręczeniem odpisu pozwu stronie pozwanej, powodowie cofnęli pozew w zakresie ustalenia stosunku pracy. Na uzasadnienie podano, że roszczenie o wynagrodzenie za pracę wraz z dodatkami pochłania żądanie o ustalenie stosunku pracy (k.404-405).

Postanowieniem z dnia 26 września 2014 roku Sąd Rejonowy umorzył postępowanie w zakresie roszczenia o ustalenie stosunku pracy (k.408).

Pozwana wniosła o oddalenie powództw i zasądzenie od każdego powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k.459).

Na uzasadnienie podano, że pozwaną i powodów B. W. (1) oraz K. F. (1) łączyła wyłącznie umowa o pracę (bez dodatkowego stosunku cywilno-prawnego), na podstawie której powodowie byli zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę określonego w przepisach prawa pracy. Pozwana zaprzeczyła, aby strony ustaliły wynagrodzenie za pracę w wysokości iloczynu przepracowanych godzin i stawki godzinnej na poziomie 8,50 zł lub 9,00 zł netto.

W toku postępowania została sporządzona opinia przez biegłego z zakresu wynagrodzeń, z której wynika, że z tytułu zatrudnienia:

a) powód T. G. (1) posiada prawo do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w wysokości 24 919,25 zł oraz prawo do dodatku za pracę w nocy w wysokości 2 730,35 zł, łącznie 27 649,60 zł za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku (k.598);

b) powód B. W. (1) posiada prawo do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w wysokości 30 082,49 zł (16 007,05 zł + 14 075,44 zł) oraz prawo do dodatku za pracę w nocy w wysokości 5 445,49 zł (2 731,55 zł + 2 713,94 zł), łącznie 35 527,98 zł za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku (k.596, 654);

c) powód K. F. (1) posiada prawo do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w wysokości 28 237,25 zł (15 011,89 zł + 13 225,36 zł) oraz prawo do dodatku za pracę w nocy w wysokości 5 433,76 zł (2 605,32 zł + 2 828,44 zł), łącznie 33 671,01 zł za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku (k.597, 655).

Na rozprawie dnia 20 grudnia 2017 roku powodowie, reprezentowani przez profesjonalnego pełnomocnika, domagali się zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz kwot wyliczonych przez biegłego sądowego, a w pozostałym zakresie cofnęli pozwy ze zrzeczeniem się roszczenia (k. 628, 671, 683).

Wyrokiem z dnia 3 stycznia 2018 roku Sąd Rejonowy:

- w pierwszej części w punkcie pierwszym zasądził od pozwanej na rzecz powoda T. G. (1) kwotę 27 649,60 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku nocnego za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku z ustawowymi odsetkami; w punkcie drugim umorzył postępowanie z powództwa T. G. (1) w pozostałym zakresie; w punkcie trzecim nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1 600 zł; w punkcie czwartym zasądził od pozwanej na rzecz powoda T. G. (1) kwotę 1 800 zł;

- w drugiej części w punkcie pierwszym zasądził od pozwanej na rzecz powoda B. W. (1) kwotę 35 527,98 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku nocnego za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku z ustawowymi odsetkami; w punkcie drugim umorzył postępowanie z powództwa B. W. (1) w pozostałym zakresie; w punkcie trzecim nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1 680 zł; w punkcie czwartym zasądził od pozwanej na rzecz powoda B. W. (1) kwotę 1 800 zł;

- w trzeciej części w punkcie pierwszym zasądził od pozwanej na rzecz powoda K. F. (1) kwotę 33 671,01 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku nocnego za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku wraz z ustawowymi odsetkami; w punkcie drugim umorzył postępowanie z powództwa K. F. (1) w pozostałym zakresie; w punkcie trzecim nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 1 680 zł; w punkcie czwartym zasądził od pozwanej na rzecz powoda K. F. (1) kwotę 1 800 zł;

- w czwartej części nakazał pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Z. kwotę 6 538,27 zł tytułem kosztów sądowych, od uiszczenia których powodowie byli zwolnieni.

Sąd Rejonowy ustalił, że z nowo przyjętymi osobami świadczącymi pracę w zakresie ochrony mienia pozwana zawierała umowę zlecenia. Po okresie próbnego zatrudnienia zawierano w tym samym okresie dwa stosunki prawne. Pierwszy, oparty na podstawie umowy o pracę, gdzie pracodawcą była pozwana; drugi, oparty na podstawie umowy zlecenia, gdzie zleceniodawcą był podmiot powiązany z pozwaną (należący do grupy S. (...)).

Sąd Rejonowy ustalił, że powód B. W. (1) był zatrudniony u pozwanej na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika ochrony w okresie od dnia 14 maja 2012 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku, z wynagrodzeniem na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę; natomiast na podstawie umowy zlecenia powód był zatrudniony w okresie od dnia 23 października 2010 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód K. F. (1) był zatrudniony u pozwanej na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika ochrony w okresie od dnia 3 marca 2011 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku, z wynagrodzeniem na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę; natomiast na podstawie umowy zlecenia powód był zatrudniony w okresie od dnia 3 grudnia 2010 roku do dnia 21 czerwca 2014 roku.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód T. G. (1) był zatrudniony równocześnie u pozwanej na podstawie dwóch umów zlecenia na stanowisku pracownika ochrony w okresie od dnia 17 lipca 2011 roku do dnia 11 maja 2014 roku. Powód T. G. (1) był

zobowiązany do zapewnienia ochrony mienia obiektów monitorowanych, polegającej na pozostawaniu w gotowości do podejmowania natychmiastowej interwencji na wskazanych przez zleceniodawcę obiektach, z których generowane są sygnały alarmowe, sprawdzanie stanu prawidłowego zabezpieczenia oraz wykonywaniu doraźnej ochrony fizycznej na obiektach, na których została podjęta interwencja, pozostawaniu w gotowości do podjazdów kontrolnych pod wskazane przez zleceniodawcę obiekty chronione w celu sprawdzenia prawidłowego zabezpieczenia, sprawdzanie stanu zużycia oznaczeń i emblematów zleceniodawcy umieszczonych na obiektach przez niego chronionych, dbanie o ich estetyczny wygląd i właściwy sposób zamontowania, umieszczanie w dotychczasowe miejsce nowych oznaczeń w przypadku nadmiernego zużycia poprzednich. Powód T. G. (1) podpisał z pozwaną umowę o odpowiedzialności materialnej za mienie powierzone.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód T. G. (1) w ramach umowy zlecenia wykonywał te same obowiązki, co osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę.

Sąd Rejonowy ustalił, że powodowie wykonywali te same czynności, zarówno na podstawie umowy o pracę, jak i na podstawie umów zlecenia. Do obowiązków powodów należała ochrona obiektów. Powodowie zostali wyposażeni w mundury z logo podmiotu S. (...). Samochody, którymi jeździli były opatrzone tym samym logo. Broń otrzymywali z firmy (...) i to ona prowadziła ewidencję wydawanej broni. Pozwana i pozostałe podmioty z grupy S. (...) posiadały jedną wspólną stację monitorowania, która kierowała powodów na odpowiednie obiekty. Praca powodów na podstawie obu stosunków prawnych była organizowana i nadzorowana przez przełożonych S. N. i M. G.. Nie istniało rozgraniczenie pomiędzy czynnościami wykonywanymi na podstawie umowy o pracę i na podstawie umowy zlecenia.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwana prowadziła ewidencję czasu pracy, jednak nie odzwierciedlała ona rzeczywistego czasu pracy. Powodowie pracowali w systemie 24 godzinnym. Faktyczny czas pracy powodów był ewidencjonowany w kartach drogowych. Powodowie pracowali zgodnie z grafikami służby, które także odzwierciedlały rzeczywisty czas pracy.

Sąd Rejonowy ustalił, że wynagrodzenie powodów stanowiło iloczyn liczby przepracowanych godzin i stawki godzinowej – 8,50 zł netto na stanowisku pracownika ochrony i 9,00 zł netto na stanowisku pracownika ochrony, któremu powierzono obowiązki kierowcy. Wynagrodzenie było wypłacane w dwóch ratach. Pierwsza, stanowiąca minimalne wynagrodzenie za pracę, które wynikało z umowy o pracę; druga, stanowiąca różnicę między iloczynem stawki godzinowej i liczbą przepracowanych godzin a wypłaconym wynagrodzeniem za pracę z umowy o pracę. Wynagrodzenie za pracę wypłacała pozwana; natomiast zapłatę z umowę zlecenia wypłacał podmiot z grupy S. (...). Pozwana dokonywała potrąceń z wynagrodzenia w związku z wadliwym wykonywaniem obowiązków pracownika ochrony.

Sąd Rejonowy ustalił między innymi na podstawie karty przebiegu służby, książki wyjazdów patroli interwencyjnych, grafików służby, że powodowie świadczyli pracę w godzinach nadliczbowych i nocnych. Korzystając z opinii biegłego do spraw wynagrodzeń, Sąd ustalił liczbę przepracowanych godzin nadliczbowych i nocnych oraz wartość świadczeń pieniężnych objętych roszczeniami.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Rejonowy uznał, że żądania powodów zasługiwały na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy uznał, że powoda T. G. (1) i pozwaną łączył stosunek pracy oparty na umowie o pracę w okresie od dnia 14 lipca 2011 roku do dnia 11 maja 2014 roku, a to w miejsce równocześnie obowiązujących umów zlecenia. Sąd Rejonowy podał, że pozwana przed nawiązaniem stosunku pracy, zawierała z osobami wykonującymi czynności z zakresu ochrony mienia umowę zlecenia. Następnie osoby te posiadały równocześnie dwa stosunki prawne, to jest umowę o pracę i umowę zlecenia. Powodowie B. W. (1) i K. F. (1) na początku byli zatrudnieni na podstawie umowy zlecenia, a po okresie próbnym otrzymali umowę o pracę i umowę zlecenia, celem uniknięcia wypłaty świadczeń z tytułu pracy w godzinach nadliczbowych i nocnych. Powód T. G. (1) także wystąpił o zawarcie z nim umowy o pracę

po okresie trzech miesięcy trwania umowy zlecenia, ale jego stosunek pracy nadal był oparty równocześnie na dwóch umowach zlecenia. Powodowie wykonywali tę samą rodzajowo pracę.

Sąd Rejonowy uznał, że stosunek prawny jaki łączył powoda T. G. (1) i pozwaną charakteryzował się cechami właściwymi dla stosunku pracy (art. 22 § 1 k.p.), a to: osobiste świadczenie pracy, odpłatność, podporządkowanie i ryzyko po stronie zatrudniającego. Powód T. G. (1) osobiście świadczył pracę na rzecz i ryzyko pozwanej, pod nadzorem przełożonych M. G. i S. N., którzy organizowali mu czas pracy. Powód T. G. (1) otrzymywał za wykonaną pracę co miesiąc wynagrodzenie, odpowiadające ilości przepracowanych godzin.

Sąd Rejonowy podniósł, że pracownicy pozwanej w ramach umowy zlecenia wykonywali te same zadania, co na podstawie umowy o pracę, będąc podporządkowanymi temu samemu przełożonemu - pracownikowi pozwanej. Pracownicy pozwanej, w tym powodowie, nie mieli świadomości, do którego momentu realizują umowę o pracę, a od którego momentu umowę zlecenia, albowiem czynności ochrony wykonywali przez cały czas pracy w identycznych warunkach. Powodowie przez cały czas pełnili służbę w jednym umundurowaniu, w tym samym samochodzie, używając broni ze wspólnego magazynu. Pozwana ustaliła pracownikom, w tym powodom godzinową stawkę wynagrodzenia za pracę. Po zakończeniu miesiąca pracy przełożony zliczał wszystkie godziny pracy danego pracownika (zarówno z umowy o pracę, jak i umowy zlecenia), mnożąc je przez obowiązującą dla danego pracownika stawkę godzinową i ustalał kwotę należnego wynagrodzenia za pracę. Tak ustalona kwota wynagrodzenia była wypłacana w dwóch częściach, tj. kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę zgodnie z umową o pracę oraz kwota wynikająca z umowy zlecenia (bez potrzeby wystawiania rachunków).

Sąd Rejonowy powtórzył za Sądem Najwyższym, że nie jest tak, iż zawarta umowa zlecenia rodzi trwały stosunek obligacyjny przez sam fakt jej spisania, w sytuacji gdy nie jest realizowana; nie są realizowane ani obowiązki zleceniodawcy, ani na rzecz owego zleceniodawcy obowiązki zleceniobiorcy a praca, o której mowa w umowie zlecenia, przedmiot tej pracy, jest realizowana w ramach stosunku pracy nawiązanego z innym podmiotem. Rozłożenie w takim stanie faktycznym kwestii zapłaty wynagrodzenia na dwa podmioty nie zmienia faktu, że zawsze chodzi o jeden stosunek pracy (wyrok z dnia 5 listopada 2013 roku, w sprawie II PK 50/13, LEX nr 1408889). W takim wypadku nie ma potrzeby weryfikowania umowy zlecenia zawartej z odrębnym podmiotem z punktu widzenia jej skuteczności (ważności). Odnosi się to do sytuacji, gdy praca jest w rzeczywistości wykonywana stale pod kierunkiem i na zlecenie podmiotu będącego pracodawcą; przez niego oceniana, co do ilości i sumowana, zaś podmiot ten stale pełni funkcje kierownicze i nadzorcze wobec pracujących. Przypisywanie tej pracy innemu podmiotowi, gdy jej ilość przekracza normalny czas pracy, stanowi wyłącznie czynność techniczno-organizacyjną. Wtedy właśnie - ex post - dochodzi do obciążania ową pracą podmiotu niebędącego pracodawcą, w czym pracownik nie uczestniczył czynnie i o czym nie wiedział w momencie zawierania umowy zlecenia z innym podmiotem. O wypełnieniu takiej umowy konkretnymi zleceniami (poleceniami) uruchamiającymi stosunek zlecenia nie świadczy ani następcze rozliczanie pracy, ani rozłożenie zapłaty wynagrodzenia na dwa podmioty, gdy ta sama praca jest organizowana i wykonywana na rzecz jednego podmiotu, a wszystkie czynności kierownicze oraz zależność, co do czasu, miejsca i sposobu wykonania pracy de facto następują w ramach więzi między podmiotem będącym pracodawcą i jego pracownikami. Taka zaś więź musi być oceniona jako stosunek pracy, skoro pracownik stale wykonuje tę samą pracę zlecaną przez jeden podmiot będący pracodawcą, przy jednakowej organizacji pracy i osobie pracę tę nadzorującej. Taki faktyczny układ stosunków zatrudnienia wskazuje, że praca stale jest wykonywana na rzecz jednego podmiotu (pracodawcy), a zawarta umowa zlecenia nie jest wypełniana konkretną treścią, ale jej charakter pozostaje ramowy (wyrok z dnia 1 kwietnia 2014 roku, w sprawie I PK 241/13, LEX nr 1455193).

Sąd Rejonowy stwierdził, że zawarcie umowy zlecenia w pozwalało pracodawcy na ominięcie przepisów dotyczących pracy w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej, dzięki czemu pracownicy pełnili 24 -godzinne dyżury bez prawa do dodatków za tę pracę.

Sąd Rejonowy wskazał, że powodowie, w ramach stosunku pracy łączącego ich z pozwaną świadczyli pracę w godzinach nadliczbowych w rozumieniu art. 151 §1 k.p., jak również w porze nocnej. Zgodnie z powołanym przepisem praca wykonywana ponad obowiązujące pracownika normy czasu pracy, a także praca wykonywana ponad przedłużony

dobowy wymiar czasu pracy, wynikający z obowiązującego pracownika systemu i rozkładu czasu pracy, stanowi pracę w godzinach nadliczbowych. Praca w godzinach nadliczbowych jest dopuszczalna w razie: 1) konieczności prowadzenia akcji ratowniczej w celu ochrony życia lub zdrowia ludzkiego ochrony mienia lub środowiska albo usunięcia awarii; 2) szczególnych potrzeb pracodawcy. Z tytułu tej pracy powodowi przysługuje wynagrodzenie na zasadzie art. 151¹ k.p., zgodnie z którym za pracę w godzinach nadliczbowych, oprócz normalnego wynagrodzenia, przysługuje dodatek w wysokości;

1) 100% wynagrodzenia - za pracę w godzinach nadliczbowych przypadających:

a) w nocy,

b) w niedziele i święta niebędące dla pracownika dniami pracy, zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu pracy,

c) w dniu wolnym od pracy udzielonym pracownikowi w zamian za pracę w niedzielę lub w święto, zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu pracy;

2) 50% wynagrodzenia - za pracę w godzinach nadliczbowych przypadających w każdym innym dniu niż określony w pkt. 1 - §1.

Dodatek w wysokości określonej w § 1 pkt. 1 przysługuje także za każdą godzinę pracy nadliczbowej z tytułu przekroczenia przeciętnej tygodniowej normy czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym, chyba że przekroczenie tej normy nastąpiło w wyniku pracy w godzinach nadliczbowych, za które pracownikowi przysługuje prawo do dodatku w wysokości określonej w §1 - §2.

Wynagrodzenie stanowiące podstawę obliczania dodatku, o którym mowa w § 1, obejmuje wynagrodzenie pracownika wynikające z jego osobistego zaszeregowania określonego stawką godzinową lub miesięczną, a jeżeli taki składnik wynagrodzenia nie został wyodrębniony przy określaniu warunków wynagradzania - 60% wynagrodzenia - § 3.

Natomiast po myśli art. 151⁸ § 1 k.p., pracownikowi wykonującemu pracę w porze nocnej przysługuje dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w porze nocnej w wysokości 20% stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów.

Dokonując ustaleń w zakresie liczby przepracowanych przez powodów godzin nadliczbowych Sąd Rejonowy miał na względzie, iż po myśli art. 94 pkt 9a k.p. pracodawca ma obowiązek prowadzenia dokumentacji dotyczącej stosunku pracy. Natomiast norma art. 149 § 1 k.p. precyzuje ten obowiązek w odniesieniu do czasu pracy, zobowiązując pracodawcę do prowadzenia ewidencji czasu pracy do celów prawidłowego ustalenia jego wynagrodzenia i innych świadczeń związanych z pracą.

Sąd Rejonowy podniósł, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego jest ugruntowany pogląd, że brak prawidłowo sporządzonej przez pracodawcę dokumentacji powoduje dla pracodawcy niekorzystne skutki procesowe wówczas, gdy pracownik udowodni swoje twierdzenia przy pomocy innych środków dowodowych niż dokumentacja dotycząca czasu pracy. Pracownik może powoływać wszelkie dowody na wykazanie zasadności swego roszczenia, w tym posiadające mniejszą moc dowodową niż dokumenty dotyczące czasu pracy, a więc na przykład dowody osobowe, z których prima facie (z wykorzystaniem domniemań faktycznych - art. 231 k.p.c.) może wynikać liczba przepracowanych godzin nadliczbowych (wyrok z dnia 18 kwietnia 2012 roku, w sprawie II PK 197/11, Lex nr 1216857).

Sąd Rejonowy podniósł, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy potwierdził stanowisko powodów, iż w spornych okresach świadczyli na rzecz pozwanej pracę w ponadnormatywnym czasie pracy, nie otrzymując w zamian ani dodatku, o którym mowa w art. 151¹ k.p., ani czasu wolnego. Ustalając wymiar czasu pracy powoda w godzinach nadliczbowych Sąd Rejonowy oparł się na kartach przebiegu służb, zestawieniach przepracowanych godzin i grafikach służb, przedłożonych przez powodów, a znajdujących potwierdzenie w zeznaniach świadków. Pozwana nie przedstawiła wiarygodnej i rzetelnej dokumentacji czasu pracy powodów.

Sąd Rejonowy wskazał, że nie budzi wątpliwości, iż świadczenie pracy przez powodów w ponadnormatywnym czasie pracy wynikało ze szczególnych potrzeb pozwanej jako pracodawcy (art. 151 § 1 pkt 2 k.p.), skoro pozwana wchodziła w skład grupy (...), a powodowie zawierali umowy zlecenia z innymi członkami tej grupy.

Ustalając wysokość stawki godzinowej, Sąd Rejonowy kierował się normą art. 322 k.p.c. i po rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy przyjął, iż stawka ta wynosiła - 8,50 zł netto w przypadku pracy w charakterze pasażera, co w niniejszej sprawie było wyjątkiem; 9,00 zł netto w przypadku, gdy powodowie wykonywali obowiązki kierowcy.

O odsetkach ustawowych od zaległego wynagrodzenia Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 300 k.p., naliczając je zgodnie z żądaniem powodów.

O umorzeniu postępowania w pozostałym zakresie Sąd Rejonowy orzekł na mocy art. 355 k.p.c. Na podstawie art. 477² k.p.c. Sąd Rejonowy nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności, co do wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia powoda.

O kosztach zastępstwa procesowego w wysokości 1 800 zł Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. oraz §6 pkt. 5 w związku z § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U z 2013r., poz. 490, ze zm.).

O kosztach sądowych Sąd Rejonowy orzekł na mocy art. 113 ust.1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednolity tekst Dz. U. z 2016 roku, poz. 623) i art. 98 k.p.c., nakazując pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2 430 zł tytułem opłaty sądowej oraz wydatków.

Pozwana zaskarżyła wyrok:

- w części pierwszej co do punktów 1, 4,

- w części drugiej co do punktów 1, 4,

- w części trzeciej co do punktów 1, 4,

- w części czwartej,

domagając się zmiany zaskarżonych części wyroku poprzez oddalenie powództwa, ewentualnie uchylenia zaskarżonych części wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, z uwzględnieniem kosztów postępowania według norm przepisanych za obie instancje.

Pozwana zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa procesowego, a to:

1. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na dokonaniu wybiórczej i niewszechstronnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, a konsekwencji dowolne ustalenie, że:

- wynagrodzenie za pracę powoda K. F. (1) wynosiło 8,50 zł netto za godzinę pracy,

- wynagrodzenie za pracę powodów T. G. (1) oraz B. W. (1) wynosiło 9,00 zł netto za godzinę pracy,

- powód K. F. (1) w lipcu 2013 roku świadczył pracę w godzinach nadliczbowych w wymiarze 104 godzin (w tym 96 godzin w porze nocnej) i z tego tytułu przysługuje mu wynagrodzenie w wysokości 1 339,86 zł podczas, gdy z materiału dowodowego wynika, że powód K. F. (1) przebywał na zwolnieniu lekarski w okresie od dnia 24 czerwca 2013 roku do dnia 5 sierpnia 2013 roku,

- powodowi B. W. (1) przysługuje wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w porze nocnej podczas, gdy w okresie od lipca 2011 roku do dnia 14 maja 2012 roku strony nie łączyła umowa o pracę (a tylko umowa zlecenia);

2. art. 322 k.p.c. poprzez jego nieuzasadnione zastosowanie w zakresie ustalenia wysokości stawki godzinowej wynagrodzenia powodów pomimo, że w procesie dokonywania ustaleń faktycznych stosowanie tego przepisu jest niedopuszczalne;

3. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak przytoczenia przez Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu wyroku wyjaśnienia podstawy faktycznej i prawnej, zgodnie z którą Sąd Rejonowy uznał, że:

- przedłożona przez pozwaną do akt sprawy ewidencja czasu pracy powodów K. F. (1) i B. W. (1) nie jest wiarygodna,

- powodowi B. W. (1) przysługuje wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w porze nocnej podczas, gdy w okresie od lipca 2011 roku do dnia 14 maja 2012 roku strony nie łączyła umowa o pracę (a tylko umowa zlecenia).

Pozwana zarzuciła zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego, a to:

- art. 11 k.p. w zw. z art. 29 § 1 pkt 3 k.p. poprzez brak jego zastosowania, a w konsekwencji ustalenie wynagrodzenia za pracę powodów B. W. (1) i K. F. (1) w wysokości innej, niż określona w umowie o pracę,

- art. 65 § 2 k.c. w zw. z art. 300 k.p. poprzez dokonanie nieprawidłowej wykładni woli stron wyrażonej w umowie o pracę (w przypadku powoda T. G. (1) umowy zlecenia), polegające na przyjęciu, że wynagrodzenie za pracę powodów było określone w stawce godzinowej netto pomimo, że łączące strony umowy określały wynagrodzenie zasadnicze powodów w zryczałtowanej kwocie brutto,

- art. 151 § 1 k.p., art. 151¹ § 2 k.p., art. 151⁸ § 1 k.p. poprzez ich zastosowanie do oceny żądań powoda B. W. (1) za okres od lipca 2011 roku do dnia 14 maja 2012 roku pomimo, że w tym okresie strony nie łączył stosunek pracy (a tylko umowa zlecenia).

Odnosnie rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego, pozwana zarzuciła naruszenie art. 98 k.p.c. Pozwana podała, że powodowie określili pierwotną wartość przedmiotu sporu (B. W. – 24 293 zł, K. F. – 20 793 zł, T. G. – 20 793). Następnie powodowie rozszerzyli żądanie i ustalili wartość przedmiotu sporu: B. W. – 41 794 zł, K. F. – 36 989,35 zł, T. G. – 32 808,36 zł. Na ostatniej rozprawie powodowie ograniczyli roszczenia do kwot wynikających z opinii biegłego i w pozostałym zakresie cofnęli pozwy. W ocenie pozwanej rolą Sądu Rejonowego było zastosowanie art. 100 k.p.c. poprzez stosunkowe rozdzielenie kosztów procesu.

Pozwana w apelacji podniosła zarzut przedawnienia wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej za miesiąc lipiec 2011 roku – art. 291 k.p. Na uzasadnienie podano, że pozew został wniesiony dnia 11 sierpnia 2014 roku (poniedziałek) podczas, gdy wymagalność świadczenia za lipiec 2011 roku nastąpiła dnia 10 sierpnia 2011 roku.

W uzasadnieniu apelacji pozwana podniosła, że powodowie przyznali, iż przynajmniej do grudnia 2012 roku stawka wynagrodzenia za godzinę pracy wynosiła 8 zł netto oraz dodatek 0,50 zł netto za pracę w charakterze kierowcy. Mimo tej okoliczności Sąd Rejonowy przyjął do tezy dowodowej stawkę wynagrodzenia za godzinę pracy na poziomie 8,50 zł netto oraz dodatek 0,50 zł netto za pracę w charakterze kierowcy. Pozwana dodała, że powodowie mieli świadomość, że czas pracy ponad normę czasu pracy będzie rozliczany w ramach umowy zlecenia na rzecz podmiotu trzeciego.

Pozwana ustaliła wartość przedmiotu zaskarżenia: a) w przypadku powoda T. G. (1) – 27 650 zł, b) w przypadku powoda B. W. (1) – 35 528 zł, c) w przypadku K. F. (1) – 33 672 zł.

Pozwana w piśmie procesowym z dnia 20 grudnia 2018 roku przytoczyła stanowisko Sądu Najwyższego, zgodnie z którym w przypadku zawarcia umów o pracę, a także zawarcia z tym samym pracodawcą w celu obejścia ustawy umów zlecenia, przy obliczaniu wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych w myśl art. 151¹ § 3 k.p. wynagrodzenie zasadnicze z umowy o pracę, stanowiące podstawę obliczania dodatku mogłoby być podwyższone o wynagrodzenie z umów zlecenia, gdyby czynności wynikające z umów zlecenia były wykonywane w tym samym czasie, co obowiązki na podstawie umów o pracę. W sytuacji natomiast, gdy czynności z umów zlecenia dotyczyły obowiązków pracowniczych wyłącznie przekraczających dobowe lub przeciętne tygodniowe normy czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym, podstawę obliczenia dodatków za pracę w godzinach nadliczbowych stanowiło wynagrodzenie pracownika wynikające z jego osobistego zaszerogowania określonego stawką godzinową lub miesięczną w umowach o pracę (wyrok z dnia 12 kwietnia 2018 roku, w sprawie II PK 32/17, opublikowany w LEX nr 2558331).

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenia od pozwanej na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja pozwanej zasługuje na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę, że dla postępowania apelacyjnego znaczenie wiążące mają tylko takie uchybienia prawu procesowemu, które zostały przedstawione w apelacji i nie są wyłączone spod jego kontroli na podstawie przepisu szczególnego. Tym samym, sąd drugiej instancji – bez podniesienia w apelacji lub w toku postępowania apelacyjnego odpowiedniego zarzutu – nie może wziąć z urzędu pod rozwagę uchybień prawu procesowemu, popełnionych przez sąd pierwszej instancji, choćby miały wpływ na wynik sprawy. Wynikający z art. 378 § 1 k.p.c. obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji oznacza zarówno zakaz wykraczania poza te granice, jak i nakaz rozważenia wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków – wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 sierpnia 2017 roku, w sprawie III AUa 846/16, opublikowany w LEX Nr 2372218. Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąże go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego – uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów – zasada prawna z dnia 31 stycznia 2008 roku, w sprawie III CZP 49/07, opublikowana w OSNC z 2008 roku, Nr 6, poz. 55.

Pozwana zaskarżyła wyrok w części uwzględniającej powództwo, tj. w zakresie wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych oraz dodatku za pracę w porze nocnej, podnosząc dodatkowo zarzut przedawnienia za miesiąc lipiec 2011 roku.

Apelacja sprowadza się do zakwestionowania ustalonej przez Sąd Rejonowy stawki wynagrodzenia za pracę na poziomie 8,50 zł netto i 9,00 zł netto za godzinę pracy. W ocenie apelującej Sąd Rejonowy do obliczenia dochodzonych roszczeń winien był przyjąć minimalne wynagrodzenie za pracę zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pracy. Pozwana dodatkowo podniosła, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do przyjęcia, że stawka godzinowa wynagrodzenia powodów wynosiła 8,50 zł netto na stanowisku pracownika ochrony i 9,00 zł netto na stanowisku pracownika ochrony, któremu powierzono obowiązki kierowcy, a co najwyżej 8,00 zł netto na stanowisku pracownika ochrony i 8,50 zł netto na stanowisku pracownika ochrony, któremu powierzono obowiązki kierowcy. Pozwana zwróciła uwagę, że z zeznań powodów wynika, iż w początkowym okresie zatrudnienia ich stawka godzinowa wynosiła 8,00 zł netto na stanowisku pracownika ochrony i 8,50 zł netto na stanowisku pracownika ochrony, któremu powierzono obowiązki kierowcy. Takie stawki wynagrodzenia obowiązywały co najmniej do grudnia 2012 roku. Uwadze apelującej umknęła okoliczność, że dodatek za pracę w porze nocnej stanowi 20% stawki godzinowej wynikającej z minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie odrębnych przepisów (art. 151⁸ § 1 k.p.). Zatem wartość ustalonej stawki wynagrodzenia za pracę ma jedynie wpływ na wysokość wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych.

W wyroku z dnia 5 listopada 2013 roku, w sprawie II PK50/13, opublikowanym w OSNP z 2014 roku, Nr 9, poz. 129, zapadłym w sprawie o zbliżonym stanie faktycznym, Sąd Najwyższy stwierdził, że umowa zlecenia nie rodzi stosunku obligacyjnego, gdy nie są realizowane ani obowiązki zleceniodawcy, ani na jego rzecz obowiązki zleceniobiorcy a praca, o której mowa w tej umowie, jest wykonywana w ramach stosunku pracy nawiązanego z innym podmiotem. Rozłożenie obowiązku zapłaty wynagrodzenia na dwa podmioty nie może w zmienić faktu, że chodzi o jeden stosunek pracy. Nie ma podstaw do kwestionowania tego faktu w sprawie objętej apelacją, nadto pozwana zarzutów na tym tle nie sformułowała.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że powodowie świadczyli pracę w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej. Sąd Rejonowy tę okoliczność ustalił na podstawie zeznań świadków, powoda oraz dokumentacji związanej ze służbą; zaś biegły sądowy w oparciu o tę dokumentację ustalił wartość godzin nadliczbowych oraz godzin nocnych. Należy zauważyć, że apelująca tych ustaleń także nie zakwestionowała. Prawidłowo obliczono wysokość dodatku za pracę w porze nocnej (art. 151⁸ § 1 k.p.).

Należy zwrócić uwagę, że skoro strony łączyła tylko umowa o pracę, a umowa zleceni a była tzw. umową uśpioną, nie rodzącą stosunku obligacyjnego, to rolą Sądu Rejonowego było ustalenie, czy do obliczenia wynagrodzenia za pracę powodów właściwa jest stawka z umowy cywilnoprawnej (i w jakiej wysokości), czy też stawka wynagrodzenia z umowy o pracę (minimalne wynagrodzenie za pracę zgodnie z przepisami prawa pracy).

Słusznie podnosi apelująca, że Sąd Rejonowy nie poczynił jednoznacznych ustaleń, a przede wszystkim przekonujących rozważań prawnych, pozwalających na stwierdzenie, że w ustalonych okolicznościach faktycznych doszło do zastąpienia wynagrodzenia określonego w umowie o pracę na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę wynagrodzeniem w wysokości określonej w umowie zlecenia. W tym zakresie słuszny okazał się zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., art. 11 k.p. w związku z art. 29 § 1 pkt 3 k.p.c., art. 65 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p.

Sąd Rejonowy nie odniósł się do oświadczeń woli stron stosunku pracy w przedmiocie wynagrodzenia za pracę zawartych w pisemnej umowie o pracę, ani nie wskazał na istnienie zgodnych oświadczeń modyfikujących warunki umowne. Należy przypomnieć, że ustalenie warunków pracy i płacy wymaga zgodnych oświadczeń woli pracodawcy i pracownika – art. 11 k.p. w związku z art. 29 k.p. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że wypłacenie pracownikowi przez pracodawcę wynagrodzenia wyższego, niż określone w umowie o pracę może stanowić dorozumianą zmianę umowy albo zapłatę za pracę w godzinach nadliczbowych – art. 29 k.p. w związku z art. 60 k.c. oraz art. 151¹ i art. 151¹¹ k.p. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2007 roku, w sprawie III PK 2/07, opublikowany w OSNP z 2008 roku, Nr 9-10, poz. 127). Treść umowy o pracę może być bowiem określona nie tylko przez oświadczenia woli złożone przez strony przy zawieraniu umowy, ale także przez sposób jej wykonywania, a więc gdy konkludentnie strony uzewnętrznia wolę zmiany treści umownego stosunku pracy. Z brzmienia art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p. wynika, że oświadczenie woli wyrażone zostaje przez każde zachowanie osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny. Istotne jest także, że pojęcie czynności prawnej dokonanej per facta concludentia odnosi się tylko do sposobu ujawnienia woli, natomiast samo oświadczenie woli, wyrażone w takiej formie, aby było skuteczne musi pochodzić od uprawnionego podmiotu. Co do zasady można przyjąć, że wypłacanie pracownikowi przez dłuższy czas wynagrodzenia według zmienionych reguł stanowi dorozumianą zmianę warunków wynagradzania, ocena taka musi być jednak poprzedzona odpowiednio wnikliwymi i starannymi ustaleniami faktycznymi oraz analizą prawną, uwzględniającą reguły składania oświadczeń woli.

Sąd II instancji rozpoznaje sprawę i orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z jego prekluzji – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 roku, w sprawie III CSK 128/05, opublikowany w L..

Sąd II instancji uzupełnił materiał dowodowy w ten sposób, że dopuścił następujące dowody: 1) z zeznań świadków przedłożonych powodów M. G. i S. N. oraz świadka B. P. pracownika zatrudnionego na tych samych warunkach, co

powodowie, który układał grafiki służb 2) z zeznań stron, a to na okoliczność ustalenia warunków zatrudnienia i czasu pracy.

Uzupełniony materiał dowodowy pozwolił ustalić następujący stan faktyczny:

przełożeni pracowników, w tym powodów, M. G. oraz S. N. byli uprawnieni do przeprowadzenia rekrutacji pracowników dla pozwanej spółki. Podczas rozmów, kandydaci do pracy u pozwanej byli informowani, że miesięczne wynagrodzenie za pracę stanowi iloczyn przepracowanych godzin i stawki godzinowej. W okresie objętym sporem stawka godzinowa dla pracownika ochrony wynosiła do grudnia 2012 roku 8,00 zł netto oraz dodatek za pracę na stanowisku kierowcy konwoju w wysokości 0,50 zł netto za godzinę pracy, a od stycznia 2013 roku stawka godzinowa wynagrodzenia pracownika ochrony wzrosła do 8,50. Celem wypłaty wynagrodzenia za pracę, zawierano z pracownikiem dwa stosunki prawne, tj. umowę o pracę oraz umowę zlecenia. Z tytułu umowy o pracę wypłacano minimalne wynagrodzenie za pracę zgodnie z przepisami prawa pracy; zaś z tytułu umowy zlecenia wypłacano zapłatę, stanowiącą różnicę między wypracowanym wynagrodzeniem za pracę (iloczyn liczby godzin pracy i stawki godzinowej) a wynagrodzeniem za pracę przewidzianym w umowie o pracę. Nierzadko z umowy zlecenia dokonywano potrąceń w granicach od 10 zł do 200 zł z tytułu niewłaściwego wykonywania obowiązków pracownika ochrony. Pracownicy, w tym powodowie, godzili się na propozycję pozwanej w zakresie zasad wynagradzania, tj. co do stawki godzinowej oraz sposobu wypłaty wynagrodzenia za pracę. Powodowie mimo, że posiadali w tym samym czasie dwa stosunki prawne (umowę o pracę i umowę zlecenia), to wykonywali jedną i tę samą pracę na rzecz pozwanej. Powodowie otrzymali umundurowanie, jedną oznakę identyfikującą firmę i korzystali z tego samego pojazdu w czasie swoich służb. Powodowie nie byli informowani, kiedy świadczą pracę w ramach stosunku pracy, a kiedy w ramach umowy zlecenia. Grafiki służby wskazywały czas pracy powodów bez jego rozdzielenia na pracę w ramach stosunku pracy i umowy zlecenia. Przez cały okres zatrudnienia powodowie mieli tych samych przełożonych, którzy organizowali czas pracy i nadzorowali pracę.

Uzupełnione postępowanie dowodowe pozwoliło przyjąć, że strony stosunku pracy ustaliły, że godzinowa stawka wynagrodzenia za pracę dla pracownika ochrony wynosiła do grudnia 2012 roku 8,00 zł netto oraz dodatek za pracę na stanowisku kierowcy konwoju w wysokości 0,50 zł netto za godzinę pracy, a od stycznia 2013 roku stawka godzinowa wynagrodzenia pracownika ochrony wzrosła do 8,50 zł (art. 65 § 2 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Sąd Rejonowy uzyskał informację na temat stawki godzinowej za pracę od powodów, a mimo tego błędnie przyjął, że w całym okresie objętym sporem była ta sama stawka godzinowa. Słusznie podniosła skarżąca, że powodowie sami przyznali, że ich wynagrodzenie w czasie zatrudnienia uległo podwyżce o 0,50 zł za godzinę pracy.

Należy zaznaczyć, że Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił stan faktyczny w zakresie przyjęcia, że powodowie byli zatrudnieni u pozwanej na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem liczoną od iloczynu stawki godzinowej i liczby przepracowanych godzin. Powodowie świadczyli pracę na stanowisku pracowników ochrony, z tym, że powodowie B. W. (1) i T. G. (1) wykonywali dodatkowo czynności kierowcy, i z tego tytułu posiadali prawo do dodatku w wysokości 0,50 zł netto za godzinę pracy. Sąd Rejonowy błędnie przyjął tylko, że przez cały okres zatrudnienia stawka godzinowa była na takim samym poziomie, tj. 8,50 zł netto. Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że powodowie świadczyli pracę w godzinach nadliczbowych; zaś pozwana nierzetelnie prowadziła ewidencję czasu pracy. Oznacza to, że Sąd Rejonowy mógł zastosować art. 322 k.p.c. poprzez ustalenie czasu pracy na podstawie zeznań świadków, powodów oraz przedłożonej dokumentacji (grafików służb, książki wyjazdów patroli interwencyjnych). Sąd Rejonowy prawidłowo sporządził pisemne uzasadnienie i nie naruszył art. 328 § 2 k.p.c.

Wbrew zarzutom skarżącej, Sąd Rejonowy nie naruszył art. 322 k.p.c. przyjmując, że wynagrodzenie za pracę stanowiło iloczyn stawki godzinowej i liczby przepracowanych godzin, a nie minimalne wynagrodzenie za pracę. Zgodnie z art. 322 k.p.c. jeżeli w sprawie o dochody sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Zastosowanie tego przepisu do roszczeń o wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych potwierdza Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 maja 1999 roku, w sprawie I PKN 665/98, opublikowany w OSNAP z 2000 roku, Nr 14, poz. 535, którego teza 1 brzmi „niemożność ścisłego ustalenia

wysokości wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych nie uzasadnia oddalenia powództwa”, i która również odnosi się do rozpoznawanej sprawy.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że powodowie przez cały okres zatrudnienia świadczyli pracę na podstawie umowy o pracę. Nadto, że powoda T. G. (1) łączyła z pozwaną umowa o pracę, a nie umowa zlecenia (czego skarżąca w apelacji nie kwestionowała). Sąd Rejonowy w tym zakresie poczynił szczegółowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, a Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne. Za niedopuszczalne należy uznać zjawisko zawierania umów zlecenia na próbę zamiast umów na okres próbny. Należy przypomnieć, że umowa zlecenia zawarta na okres poprzedzający bezpośrednio datę zawarcia umowy o pracę w celu oceny przydatności pracownika do pracy (tzw. zlecenie na próbę), na podstawie której pracownik wykonywał obowiązki identyczne z realizowanymi następnie po zawarciu umowy o pracę, jest umową na okres próbny (art. 25 § 2 k.p.c) – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2018 roku, w sprawie II PK 333/16, opublikowany w Monitorze Prawa Pracy z 2019 roku, Nr 1, s. 46. W związku z tym niezasadny okazał się zarzut skarżącej, że powoda B. W. (3) z pozwaną łączył stosunek cywilno-prawny w okresie od lipca 2010 roku do dnia 14 maja 2012 roku; zaś umowa o pracę od dnia 14 maja 2012 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku. Powoda z pozwaną łączył jeden stosunek prawny – umowa o pracę w okresie od dnia 23 października 2010 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku, i za ten okres powód B. W. (1) posiadał prawo do świadczeń ze stosunku pracy, a to wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatek za pracę w porze nocnej.

Niezasadne okazało się przywołanie przez skarżącą wyroku Sądu Najwyższego dnia 12 kwietnia 2018 roku, w sprawie II PK 32/17, bowiem zapadł on na zupełnie innym stanie faktycznym. Należy przypomnieć, że w niniejszej sprawie istniał jeden stosunek prawny, a to stosunek pracy. Nadto, strony ustaliły, że wynagrodzenie za pracę stanowi iloczyn stawki godzinowej i liczby przepracowanych godzin. Dodatkowo, wynagrodzenie za pracę było wypłacane w dwóch formach: zapłata ze stosunku pracy i zapłata z umowy zlecenia.

Reasumując, skuteczny okazał się zarzut pozwanej w zakresie wysokości stawki godzinowej do grudnia 2012 roku, bowiem Sąd Rejonowy błędnie ustalił stan faktyczny w tym zakresie. Skoro Sąd Okręgowy ustalił, że do grudnia 2012 roku powód K. F. (1) miał stawkę godzinową na poziomie 8,00 zł netto, a powodowie B. W. (1) i T. G. (1) na poziomie 8,50 zł netto, to należało w tym zakresie skorygować opinię biegłego z zakresu wynagrodzeń (k. 596-598), co przedstawiają poniższe tabele:

A. B. W. (1)

		Przekroczenie	dodatek	Dodatek	dodatek	Razem
	stawka	Normy	100%	100%	nocny	
	godzinowa	średniotygodniowa	netto	Brutto		
lip.11	8,50 zł	96	816,00 zł	1 076,10 zł	145,20 zł	1 221,30 zł
sie.11	8,50 zł	104	884,00 zł	1 174,17 zł	151,20 zł	1 325,37 zł
wrz.11	8,50 zł	40	340,00 zł	394,02 zł	113,40 zł	507,42 zł
paź.11	8,50 zł	96	816,00 zł	1 076,10 zł	145,20 zł	1 221,30 zł

lis.11	8,50 zł	64	544,00 zł	675,00 zł	138,60 zł	813,60 zł
gru.11	8,50 zł	64	544,00 zł	675,00 zł	132,00 zł	807,00 zł
sty.12	8,50 zł	136	1 156,00 zł	1 563,85 zł	198,10 zł	1 761,95 zł
lut.12	8,50 zł	48	408,00 zł	482,76 zł	137,14 zł	619,90 zł
mar.12	8,50 zł	88	748,00 zł	978,05 zł	160,00 zł	1 138,05 zł
kwi.12	8,50 zł	72	612,00 zł	774,05 zł	160,00 zł	934,05 zł
maj.12	8,50 zł	32	272,00 zł	315,22 zł	137,14 zł	452,36 zł
cze.12	8,50 zł	72	612,00 zł	774,05 zł	160,00 zł	934,05 zł
lip.12	8,50 zł	64	544,00 zł	675,00 zł	145,45 zł	820,45 zł
sie.12	8,50 zł	104	884,00 zł	1 174,17 zł	174,55 zł	1 348,72 zł
wrz.12	8,50 zł	80	680,00 zł	881,26 zł	160,00 zł	1 041,26 zł
paź.12	8,50 zł	56	476,00 zł	578,87 zł	139,13 zł	718,00 zł
lis.12	8,50 zł	112	952,00 zł	1 270,94 zł	182,86 zł	1 453,80 zł
gru.12	8,50 zł	48	498,00 zł	610,00 zł	151,58 zł	761,58 zł
			11 786,00 zł	15 148,61 zł	2 731,55 zł	17 880,16 zł

B. K. F. (1)

		Przekroczenie	dodatek	Dodatek	dodatek	Razem
	stawka	Normy	100%	100%	nocny	
	godzinowa	średniotygodniowa	netto	Brutto		

lip.11	8,00 zł	72	576,00 zł	720,21 zł	132,00 zł	852,21 zł
sie.11	8,00 zł	96	768,00 zł	1 007,34 zł	138,60 zł	1 145,94 zł
wrz.11	8,00 zł	40	320,00 zł	370,84 zł	113,40 zł	484,24 zł
paź.11	8,00 zł	48	384,00 zł	448,89 zł	118,80 zł	567,69 zł
lis.11	8,00 zł	40	320,00 zł	370,84 zł	124,74 zł	495,58 zł
gru.11	8,00 zł	64	512,00 zł	629,78 zł	132,00 zł	761,78 zł
sty.12	8,00 zł	40	320,00 zł	370,84 zł	137,14 zł	507,98 zł
lut.12	8,00 zł	128	1 024,00 zł	1 374,10 zł	182,86 zł	1 556,96 zł
mar.12	8,00 zł	88	704,00 zł	915,64 zł	160,00 zł	1 075,64 zł
kwi.12	8,00 zł	48	384,00 zł	448,89 zł	144,00 zł	592,89 zł
maj.12	8,00 zł	120	960,00 zł	1 282,41 zł	182,86 zł	1 465,27 zł
cze.12	8,00 zł	72	576,00 zł	720,21 zł	160,00 zł	880,21 zł
lip.12	8,00 zł	112	896,00 zł	1 190,71 zł	174,55 zł	1 365,26 zł
sie.12	8,00 zł	88	704,00 zł	915,64 zł	116,36 zł	1 032,00 zł
wrz.12	8,00 zł	64	512,00 zł	629,78 zł	96,00 zł	725,78 zł
paź.12	8,00 zł	56	448,00 zł	539,33 zł	139,13 zł	678,46 zł
lis.12	8,00 zł	96	768,00 zł	1 007,34 zł	167,62 zł	1 174,96 zł
gru.12	8,00 zł	104	832,00 zł	1 099,04 zł	185,26 zł	1 284,30 zł
			11 008,00 zł	14 041,83 zł	2 605,32 zł	16 647,15 zł

C. T. G. (1)

		Przekroczenie	dodatek	Dodatek	dodatek	Razem
	stawka	Normy	100%	100%	nocny	
	godzinowa	średniotygodniowa	netto	Brutto		
lip.11	8,50 zł	0	0,00 zł	0,00 zł	79,20 zł	79,20 zł
sie.11	8,50 zł	104	884,00 zł	1 174,17 zł	151,20 zł	1 325,37 zł
wrz.11	8,50 zł	100	850,00 zł	1 124,50 zł	138,60 zł	1 263,10 zł
paź.11	8,50 zł	0	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł
lis.11	8,50 zł	64	544,00 zł	675,00 zł	124,74 zł	799,74 zł
gru.11	8,50 zł	112	952,00 zł	1 270,94 zł	158,40 zł	1 429,34 zł
sty.12	8,50 zł	148	1 258,00 zł	1 710,29 zł	152,38 zł	1 862,67 zł
lut.12	8,50 zł	132	1 122,00 zł	1 515,46 zł	152,38 zł	1 667,84 zł
mar.12	8,50 zł	172	1 462,00 zł	2 003,21 zł	160,00 zł	2 163,21 zł
kwi.12	8,50 zł	132	1 122,00 zł	1 515,46 zł	176,00 zł	1 691,46 zł
maj.12	8,50 zł	140	1 190,00 zł	1 612,24 zł	167,62 zł	1 779,86 zł
cze.12	8,50 zł	120	1 020,00 zł	1 369,02 zł	176,00 zł	1 545,02 zł
lip.12	8,50 zł	136	1 156,00 zł	1 563,85 zł	145,45 zł	1 709,30 zł
sie.12	8,50 zł	116	986,00 zł	1 319,34 zł	174,55 zł	1 493,89 zł
wrz.12	8,50 zł	164	1 394,00 zł	1 905,16 zł	208,00 zł	2 113,16 zł

paź.12	8,50 zł	164	1 394,00 zł	1 905,16 zł	180,87 zł	2 086,03 zł
lis.12	8,50 zł	112	952,00 zł	1 270,94 zł	182,86 zł	1 453,80 zł
gru.12	8,50 zł	132	1 122,00 zł	1 515,46 zł	202,11 zł	1 717,57 zł
			17 408,00 zł	23 450,20 zł	2 730,36 zł	26 180,56 zł

Przekształcając kwoty netto w brutto, Sąd Okręgowy korzystał z kalkulatora na stronie internetowej bankier.pl

Skuteczny okazał się zarzut pozwanej w zakresie przyjęcia przez Sąd Rejonowy, że powód K. F. (1) świadczył pracę w godzinach nadliczbowych i w porze nocnej w lipcu 2013 roku. Z karty „nieobecności pracowników” (k. 513) wynika, że powód K. F. (1) był niezdolny do pracy w związku z chorobą w okresie od dnia 24 czerwca do dnia 5 sierpnia 2013 roku. Pozwana okoliczność tę podnosiła w postępowaniu przed Sądem Rejonowym (k. 516).

Skuteczny okazał się na etapie postępowania apelacyjnego zarzut przedawnienia roszczenia za miesiąc lipiec 2011 roku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 sierpnia 2004 roku, w sprawie V CK 38/04). Pozew został wniesiony dnia 11 sierpnia 2014 roku (poniedziałek). Wymagalność świadczenia za lipiec 2011 roku nastąpiła dnia 8 sierpnia 2011 roku (piątek - art. 85 § 3 k.p.). Z zeznań świadków oraz powoda wynika, że pozwana wypłacała wynagrodzenie za pracę do 10-tego dnia miesiąca następującego po miesiącu pracy. Zgodnie z art. 291 § 1 k.p. roszczenia ze stosunku ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie to stało się wymagalne.

Dotychczasowe ustalenia faktyczne oraz rozważania prawne pozwalają przyjąć, że:

- powód T. G. (1) posiada prawo do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w nocy w wysokości 26 101,36 za okres od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku;
- powód B. W. (1) posiada prawo do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w nocy w wysokości 33 448,24 zł za okres od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku;
- powód K. F. (1) posiada prawo do wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w nocy w wysokości 30 508,88 zł za okres od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku i od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku.

Niezasadny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 98 k.p.c.

Sąd Rejonowy prawidłowo zastosował przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 roku, poz. 490 ze zm.). Zgodnie z § 4 ust. 2 cytowanego rozporządzenia w razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłat, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

Należy dodać, że skoro radca prawny został ustanowiony pełnomocnikiem w postępowaniu, które zostało wszczęte i nie zakończyło się przed wejściem w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (§ 22 rozporządzenia, Dz.U. z 2015 roku, poz. 1804) do stanu faktycznego tej sprawy winny mieć zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów

pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 roku, poz. 490 ze zm.), w tym § 4 ust. 2.

Dominujące w judykaturze i prawidłowe w ocenie Sądu Okręgowego jest stanowisko, bazujące na literalnym brzmieniu § 4 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którym podstawą ustalania kosztów zastępstwa procesowego winna być wartość przedmiotu sporu w chwili wniesienia pozwu, natomiast zmiana wartości przedmiotu sporu brana jest pod uwagę przy ustalaniu wynagrodzenia pełnomocnika dopiero w instancji odwoławczej (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 sierpnia 2013 roku, w sprawie I ACa 340/13, niepublikowany). Rozszerzenie żądania o zapłatę tudzież zgłoszenie nowego, odrębnego roszczenia, pozornie wskazywałoby na wartość przedmiotu sporu nakazującą zastosowanie stawki wynagrodzenia pełnomocników według wyższego punktu § 6 rozporządzenia, aniżeli wynikający z wartości przedmiotu sporu określonej w pozwie inicjującym proces. Podkreślić jednak trzeba, że zgodnie z dyspozycją § 4 ust. 2 rozporządzenia w zakresie stawki wynagrodzenia pełnomocnika strony taka zmiana dokonana w trakcie procesu, w stosunku do wskazań zawartych w pozwie, może być uwzględniona dopiero w następnej instancji, czyli potencjalnie będzie uwzględniana dopiero w postępowaniu apelacyjnym, o ile takie zaistnieje.

Pierwotna wartość przedmiotu sporu wynosiła: co do powoda B. W. (1) – 24 293 zł, co do powoda K. F. (1) – 20 763 zł, co do powoda T. G. (1) – 20 763 zł, i ta wartość decydowała o kosztach zastępstwa procesowego w wysokości 1 800 zł (§ 6 pkt 5 w związku z § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia). Powodowie wygrali postępowanie przed Sądem Rejonowym, i w związku z tym należało zastosować art. 98 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania prawne, należało na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienić częściowo zaskarżony wyrok:

- a) w części I pkt 1 w ten sposób, że zasądzone od pozwanej na rzecz powoda T. G. (1) kwotę 26 101,36 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku z ustawowymi odsetkami, oddalając powództwo w pozostałym zakresie;
- b) w części II pkt 1 tirety od pierwszego do osiemnastego w ten sposób, że zasądzone od pozwanej na rzecz powoda B. W. (1) kwotę 33 448,24 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku, z ustawowymi odsetkami, oddalając powództwo w pozostałym zakresie za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku;
- c) w części III pkt 1 tiret od pierwszego do osiemnastego i tiret dwudziesty piąty w ten sposób, że zasądzone od pozwanej na rzecz powoda K. F. (1) kwotę 30 508,88 zł tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych i dodatku za pracę w porze nocnej za okres od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 30 czerwca 2013 roku i od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia 11 czerwca 2014 roku, z ustawowymi odsetkami, oddalając powództwo w pozostałym zakresie za okres od dnia 1 lipca 2011 roku do dnia 31 grudnia 2012 roku oraz lipiec 2013 roku;
- d) w części IV w ten sposób, że nakazano pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Zabrze kwotę 4 503 zł tytułem opłaty, od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni oraz kwotę 1 694,27 zł tytułem wydatków.

Na podstawie art. 385 k.p.c. oddalono apelację w pozostałym zakresie.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na mocy art. 98 k.p.c. oraz § 2 pkt 5, § 9 ust. 1 pkt 2, § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst Dz.U. z 2018 roku, poz. 265), zasądzać od pozwanej na rzecz każdego z powodów po 1 350 zł.

SSR (del.) Anna Capik-Pater SSO Grzegorz Tyrka SSO Jolanta Łanowy-Klimek

Sędzia Przewodniczący Sędzia